

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-83/17

KP
proti
LO

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Oberster Gerichtshof)

„Řízení o předběžné otázce – Soudní spolupráce v občanských věcech – Haagský protokol z roku 2007 – Rozhodné právo pro vyživovací povinnosti – Článek 4 odst. 2 – Změna místa obvyklého pobytu oprávněného – Možnost retroaktivního použití práva státu nového místa obvyklého pobytu osoby oprávněné, které je shodné s právem místa soudu – Význam výrazu ‚pokud oprávněný nemůže získat výživné od povinného‘ – Příklad, kdy oprávněný nesplnil zákonnou podmínku“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (šestého senátu) ze dne 7. června 2018

1. *Předběžné otázky – Pravomoc Soudního dvora – Rozsah – Haagský protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti – Zahrnutí*

(článek. 267 SFEU; Haagský protokol ze dne 23. listopadu 2007)

2. *Soudní spolupráce v občanských věcech – Příslušnost, rozhodné právo, uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech vyživovacích povinností – Haagský protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti – Zvláštní pravidla ve prospěch určitých oprávněných – Oprávněný, který nemůže získat výživné podle práva státu místa svého obvyklého pobytu – Použití práva místa soudu oprávněného rovněž na období před změnou jeho místa obvyklého pobytu – Podmínky*

(Haagský protokol ze dne 23. listopadu 2007, čl. 4 odst. 2)

3. *Soudní spolupráce v občanských věcech – Příslušnost, rozhodné právo, uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech vyživovacích povinností – Haagský protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti – Zvláštní pravidla ve prospěch určitých oprávněných – Oprávněný, který nemůže získat výživné podle práva státu obvyklého pobytu – Pojem – Oprávněný, který nesplňuje některé podmínky uložené podle práva státu svého obvyklého pobytu k získání výživného – Zahrnutí*

(Haagský protokol ze dne 23. listopadu 2007, čl. 4 odst. 2)

1. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 21–25)

2. Článek 4 odst. 2 Haagského protokolu ze dne 23. listopadu 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti schváleného jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2009/941/ES ze dne 30. listopadu 2009 musí být vykládán v tom smyslu, že:

- okolnost, že stát sídla soudu odpovídá státu, v němž má oprávněný místo obvyklého pobytu, nebrání použití tohoto ustanovení, když se právo určené podpůrným hraničním určovatelem podle tohoto ustanovení a právo určené hlavním hraničním určovatelem podle článku 3 uvedeného protokolu neshodují;
- v situaci, kdy oprávněný z výživného, který změnil místo svého obvyklého pobytu, podá u soudu státu nového obvyklého pobytu návrh na úhradu výživného proti povinnému k výživnému za předcházející období, během kterého měl místo obvyklého pobytu v jiném členském státě, může se právo státu soudu, což je rovněž právo státu jeho nového místa obvyklého pobytu, použít, pokud soudy členského státu místa soudu byly příslušné k projednávání sporů ve věcech vyživovacích povinností týkajících se těchto osob a mají vazbu na uvedené období.

Jak vyplývá z čl. 4 odst. 2 Haagského protokolu, toto ustanovení, které umožňuje použít právo státu soudu namísto práva státu, v němž má oprávněný z výživného místo obvyklého pobytu, má užitečný účinek pouze tehdy, pokud se tyto právní úpravy liší. Z toho vyplývá, že v takové situaci, jako je situace ve věci v původním řízení, kdy se právo státu soudu – v projednávané věci rakouské právo – neshoduje s právem státu, v němž má oprávněný z výživného místo obvyklého pobytu v období, za které uplatnil nárok na výživné, v daném případě s německým právem, může mít čl. 4 odst. 2 Haagského protokolu užitečný účinek.

Nicméně je ještě třeba, aby se mohlo právo místa soudu uvedené v tomto ustanovení použít na projednávání návrhu na úhradu výživného za uplynulé období. V tomto ohledu je třeba uvést, že samotné znění čl. 4 odst. 2 Haagského protokolu neumožňuje s jistotou určit rozsah působnosti tohoto ustanovení. Je třeba ho vykládat s přihlédnutím k systému pravidel pro hraniční určovatele zavedenému Haagským protokolem a k cíli tohoto protokolu.

Pokud jde o systém pravidel pro hraniční určovatele zavedený Haagským protokolem, je třeba uvést, že jeho čl. 4 odst. 2 obsahuje zvláštní pravidlo ve prospěch určitých oprávněných osob, které doplňuje obecné pravidlo uvedené v článku 3 tohoto protokolu.

Kromě toho, jak vyplývá zejména ze zprávy A. Bonomiho a z cílů sledovaných Komisí, která se aktivně účastnila vyjednávání o přijetí Haagského protokolu (viz návrh nařízení Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a spolupráci ve věcech vyživovací povinnosti [COM(2005) 649 final]), účelem tohoto systému je zaručit předvídatelnost rozhodného práva tím, že je zajištěno, že určené právo neztratí svou dostatečnou vazbu s dotčenou rodinnou situací.

S ohledem na systém pravidel pro hraniční určovatele stanovený Haagským protokolem a na jím sledovaný cíl předvídatelnosti, jak byly popsány v bodě 41 tohoto rozsudku, je třeba mít za to, že pokud použití práva státu soudu stanoveného podpůrně v čl. 4 odst. 2 Haagského protokolu vyplývá pouze z volby nového místa obvyklého pobytu osoby oprávněné, aniž existuje vazba mezi tímto právem a rodinnou situací dotčené osoby oprávněné a osoby povinné k placení výživného v období, k němuž se vztahuje tato povinnost, není použití práva státu soudu v souladu ani s tímto systémem, ani s jeho cílem.

(viz body 29, 33, 34, 37–39, 41, 46, 51 a výrok 1)

3. Výraz „nemůže získat výživné“ obsažený v čl. 4 odst. 2 Haagského protokolu ze dne 23. listopadu 2007 musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje i situace, kdy osoba oprávněná nemůže získat výživné podle práva státu svého obvyklého pobytu z toho důvodu, že nesplňuje podmínky stanovené tímto právem.

(Viz bod 59 a výrok 2)